267 COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"

GYÖRGY KULIN
ZOLTÁN FÁBIÁN

Mesajul celei de-a opta planete

★★★★★

ALEXANDRU FORJE

REVELION CU BĂTRÎNUL HOLMES

267

Colecția
„POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE"
editată de revista
Știința și Tehnica
Anul XII
1 ianuarie 1966

PLANETELE LA ELE ACASĂ

REZUMATUL BROȘURILOR PRECEDENTE

Echipajul științific al navei spațiale „Seleniu" cercetează suprafața Lunii, unde găsește urmele unei ființe raționale necunoscute, care ar fi piticii de siliciu. Dar cosmonauții sînt rechemați pe Pămînt pentru a participa la înlăturarea primejdiei care amenința omenirea în urma apropierii unui misterios corp ceresc din antimaterie. Reîntors cu succes din această misiune, echipajul pornește la bordul cosmonavei „Seleniu" în direcția planetei Marte, de unde au fost recepționate semnale radio.

În regiunile cercetate ale planetei, cosmonauții descoperă ciudate plante marțiene și o cupolă metalică, locuită de piticii de siliciu, care părăsesc însă pe neașteptate planeta, lăsind în urma lor benzi asemănătoare celor de magnetofon. Încercînd descifrarea mesajelor înregistrate pe bandă, echipajul captează totodată semnale noi.

Între timp piticii de siliciu, care erau să fie nimiciți, se întorc în lumea lor.

Străfulgerări luminoase colorează în roșu cerul marțian. Cercetătorii nu pot dezlega taina străfulgerărilor, fiind nevoiți să se întoarcă pe Pămînt.

Redactor literar: ADRIAN ROGOZ
Portrete: ALEXANDRU DIACONU
Coperta-desen: VICTOR WEGEMANN
Prezentarea grafică: CORNEL DANELIUC

GYÖRGY KULIN
ZOLTÁN FÁBIÁN

Mesajul celei de-a opta planete

(URMARE DIN NUMARUL TRECUT)

— Colosal ! sări Mark în picioare cu obişnuitul său avînt. Păi, ăsta-i spectrul fulgerului roşu !

— Întocmai !

— Cum l-ai obţinut ?

— La fel ca şi pe celelalte. Zeno porni să se plimbe îngîndurat prin încăpere. Această imagine o am de mult. N-am pomenit pînă acum de ea pentru că o vreme am considerat-o rezultatul unei întîmplări sau că provine dintr-un defect al plăcii. În prima clipă avusesem, ca şi tine, impresia c-am reuşit să prind protuberanţe extrem de puternice, o erupţie extraordinară. În curînd s-a constatat însă că în momentul expunerii n-a avut loc nici o erupţie şi chiar de ar fi avut loc linia roşie tot nu putea fi pricinuită de aceasta, deoarece era explicabilă dispariţia celorlalte linii ale hidrogenului.

— Mai ţii minte cînd s-a făcut expunerea ? întrebă Mark.

— Îmi amintesc foarte bine. Acum trei ani, chiar în preajma expediţiei pe Lună. Pe plicul plăcii am consemnat timpul cu precizia secundei.

Mark îşi notă datele, apoi îşi luă rămas bun. Plecase la serviciul de documentare al Institutului meteorologic, iar a doua zi depuse pe biroul lui Zeno noi date uimitoare : în timpul înregistrării inexplicabilei imagini, staţiile de observaţii situate la antipozi semnalaseră izbucnirea fulgerului roşu.

— Ce spui de asta ? întrebă triumfal.

— Îmi confirmă presupunerile.

— Dar asta nu-i totul. Datele mai arată şi faptul că frecvenţa ciudatelor fenomene denumite „fulgere uscate" are un maxim la fiecare jumătate de an. Punînd constatările într-o anumită ordine, am remarcat că în timpul minimelor izbucnirile au loc numai în zori şi reapar în a doua parte a nopţii, pe cînd în timpul maximelor sînt vizibile în tot cursul nopţii ; mai tîrziu, aceste izbucniri se văd doar în prima parte a nopţii şi-n sfîrşit exclusiv în orele înserării. Urmează apoi timp de cîteva luni o perioadă de repaus complet.

— E foarte interesant. Ce păcat că n-am dat pînă acum peste datele acesteia. Ceea ce ai înşirat este descrierea tipică a vizibilităţii unei stele. În perioade asemănătoare pot fi văzute şi planetele exterioare.

— Încă ceva. Expunerea ta s-a înregistrat în timpul unui maxim. Or, acest lucru dovedeşte faptul că izvorul luminos nu poate fi în magnetosferă.

— Ai dreptate. Pe două puncte opuse de pe Pămînt se pot remarca simultan numai fenomenele care au loc în zona exterioară a planetelor mari.

2) Aureola lui Neptun

Din această clipă, căpitanul Zeno şi Mark se străduiră din toate puterile să dezlege enigma misterioaselor străfulgerări roşii. Mark aduna în continuare datele observaţiilor terestre ; Zeno sistematiza informaţiile sateliţilor artificiali şi ale staţiilor automate instalate pe Lună, confruntîndu-le cu propriile lui observaţii. La cererea sa, unul dintre sateliţii artificiali care urmau să fie lansaţi fusese prevăzut cu o instalaţie de recepţie ce putea fi orientată în mai multe direcţii. Se dovedi în curînd că atunci cînd Mark sesiza izbucnirea luminii roşii satelitul artificial nu semnala nimic. La fel se petreceau lucrurile şi cu staţia automată amplasată pe Lună.

Între timp ne mîhnise pieirea „insectelor" aduse de pe Marte. Întîmplarea aceasta ne readună pe toţi la căpitanul Zeno. În drum spre casă, gîngăniile se simţiseră foarte bine pe „Seleniu". Le priveam adesea prin clopotul de sticlă. Ajunşi pe Pămînt, am primit vizita a numeroşi savanţi care ne admirau insectele şi începuseră să le studieze sistematic. Această activitate era îndrumată de doctorul Ferry. Luni de-a rîndul nu s-a întîmplat nimic deosebit, şi deodată micuţele vietăţi au fost cuprinse de o moleşeală ciudată. O maladie necunoscută le provoca o bizară tulburare nervoasă ; după cîtăva vreme, în decurs de o singură zi, au pierit toate.

Doctorul Ferry le făcu autopsia. Analiza histologică a dovedit că moartea le-a fost provocată de agenți patogeni tereștri.

— Cred, spuse André, că greșeala s-a produs atunci cînd n-am sterilizat cu suficientă grijă pompele de aer cu ajutorul cărora le cream sub clopot o atmosferă marțiană. E limpede că organismul lor n-avea nici o putere de rezistență împotriva virusurilor terestre...

— După cum nici noi n-am fi avut împotriva agenților patogeni de pe Marte, adăugă doctorul Ferry.

În clipa aceea ne-am dat seama că și noi, la cea mai mică imprudență, am fi putut pieri foarte ușor pe Marte. Biosfera planetei ne prilejuise descoperiri captivante, dar ea ne înconjurase și cu pericolul unor boli necunoscute. De aceea, pieirea acelor insecte, în afara mîhnirii pe care ne-o pricinuise, constituia și un avertisment serios: fiecare expediție cosmică trebuia să asigure aplicarea severă a celor mai eficace măsuri profilactice.

— Am și o veste îmbucurătoare, reluă doctorul Ferry. Experiențele din deșert progresează satisfăcător. Am plantat în Sahara vrejurile marțiene. Pînă acum au atins înălțimea de 3—4 m și continuă să se dezvolte. Întrucît n-am folosit îngrășăminte, iar parcelele n-au fost irigate, creșterea amintită s-a obținut în condițiile obișnuite de deșert. Există deci posibilitatea fertilizării pustiurilor.

— Planta însăși poate fi utilizată la ceva?

— Pînă acum, răspunse André, i-am cercetat mai atent doar vrejul. Rezistă la o presiune de 15—16 atmosfere, fiind asemănătoare celor mai solide țevi de cazan, și în același timp sînt elastice ca oțelul. Substanța ei de bază e celuloza, așa că poate fi valorificată excelent și ca materie primă. Nici nu putem evalua azi bogăția pe care deșerturile o vor aduce Pămîntului cînd îl vor aproviziona cu celuloză și cu alte substanțe complexe gata elaborate și utile pretutindeni, începînd de la șantierele de construcții pînă la industria constructoare de mașini.

— Spune-ne ceva și despre frunze, interveni Peter.

— Despre ele știu încă puțin. E sigur că sintetizează substanțe inexistente în plantele terestre. Or, acest lucru deschide chimiei perspective cu totul necunoscute.

Aceste rezultate bune ne însuflețiră pe toți. Așadar, o planetă poate ajuta nemijlocit viața altei planete. Cercurile științifice negaseră vreme îndelungată această posibilitate, dar acum existau dovezi incontestabile. Rezultatele experiențelor efectuate de grupul doctorului Ferry au fost primite cu entuziasm nu numai de noi, ci de întreaga opinie publică mondială. În rîndul oamenilor se dezvolta tot mai puternic o

concepție cosmică: Pămîntul înceta să mai fie o lume izolată; devenise limpede pentru oricine că Marte e cu adevărat vecina noastră, că, în ciuda condițiilor fizice diferite, viața ce s-a dezvoltat acolo nu ne este complet străină.

Toată după-amiaza o petrecusem cu trecerea în revistă a posibilităților oferite omenirii de cultivarea plantelor marțiene. Se lăsa înserarea cînd Ali, tăcut pînă atunci, luă și el cuvîntul:

— Nu vă supărați, dar acum aș dori să vă arăt cu totul altceva. Întinse pe masă cîteva benzi lungi de hîrtie pe care se deslușea desenul unor curbe sinusoidale cu diferite variații. Ia priviți-le.

— Ce sînt astea? întrebai.

— Sînt semnale. Le-am recepționat la radiotelescop venind din direcția lui Neptun...

— De unde? exclamă Zeno cu viu interes.

— Din direcția lui Neptun.

— Pe ce lungime de undă?

— Pe banda de douăzeci și unu de centimetri.

Căpitanul Zeno și Mark schimbară o privire.

— Fulgerele roșii, șopti Mark.

— Nu ne explici și nouă? încercă să-l descoasă doctorul Ferry.

— Așteaptă! spuse căpitanul Zeno, îndreptîndu-se spre tabla din capătul sălii; luă o cretă și desenă figura de mai jos:

După ce termină desenul începu să explice :

— Undeva, în spaţiu, există un izvor de lumină care izbucneşte din cînd în cînd şi pe care să-l notăm cu X. Aici se găseşte Pămîntul, pe care l-am notat cu P, iar aici, în centrul S, e Soarele. Să presupunem că izvorul luminos e o stea. Da, dar în acest caz străfulgerările ar trebui să vină totdeauna dintr-un singur sens, ceea ce ar însemna că, în linii mari, ar fi vizibile timp de o jumătate de an, şi anume atunci cînd sursa de lumină ar fi tocmai în opoziţie cu Soarele şi cu Pămîntul. Această situaţie am notat-o cu X_1 şi P_1. În acest caz, la noi e sfîrşitul verii, începutul toamnei ; fulgerele roşii pot fi observate din momentul înserării pînă-n zori, adică în tot cursul nopţii.

— Pînă aici e clar, spuse doctorul Ferry.

— Da, dar după o jumătate de an Pămîntul se află în cealaltă parte a Soarelui ; la noi, în Europa, este atunci sfîrşitul iernii, începutul primăverii. Am notat cu P_2 această poziţie a Pămîntului. Ce crezi, se adresă Zeno doctorului Ferry, fulgerul roşu poate fi văzut şi în aceste condiţii, adică în cursul nopţilor de sfîrşit de iarnă ?

Ferry privea nesigur spre tablă.

— În principiu nu, răspunse el. Atît Soarele, cît şi poziţia Pămîntului împiedică observarea izvorului luminos.

— Ai dreptate, dar, potrivit ultimelor cercetări făcute de Mark, străfulgerările roşii au fost remarcate şi în aceste condiţii. Or, aşa ceva nu e posibil decît în măsura în care izvorul luminos, şi Zeno îşi plimbă degetul pe semicercul exterior pînă la punctul X_2, se mută pe partea opusă a boltei cereşti.

— Înseamnă că este o cometă ori o planetă.

— Te apropii de dezlegare, Ferry. Aş vrea să-ţi mai spun ceva. Izbucnirea fulgerelor roşii a fost văzută pentru prima oară acum optzeci de ani. S-a observat atunci că în nopţile de sfîrşit de iarnă şi de început de primăvară acele străfulgerări se manifestau din momentul înserării şi pînă în zori. După observaţiile noastre, acum intrăm din nou într-o asemenea perioadă.

— De aici concluzia, se amestecă în vorbă Victor, că izvorul de radiaţii este un corp ceresc cu perioada de revoluţie de aproximativ 160 de ani.

— Aşa este. Acum ţi-a mai rămas să ne spui care este acest corp ceresc.

— Nu sînt astronom, răspunse şovăind Victor, dar cred că ar putea să fie una dintre planetele mari, îndepărtate.

— E Neptun ! exclamă Ali.

— Da, e Neptun, confirmă căpitanul Zeno. Perioada lui de revoluţie este de aproximativ 165 de ani, deci cam cît aceea a modelului nostru teoretic.

Mark, care tăcuse pînă acum, interveni şi el în discuţie:
— E foarte clar tot ce-aţi spus, dar este de-a dreptul absurd să presupunem că Neptun ar avea un asemenea izvor de lumină. Suprafaţa lui e înconjurată de un strat de nori format mai ales din metan; această atmosferă mai conţine hidrogen şi amoniac în stare moleculară. Or, o asemenea pătură de nori trebuie să absoarbă orice lumină pornită de la suprafaţă.
— Posibil. Dar poate că izvorul luminos nu se află la suprafaţa ei, ci undeva în atmosfera planetei sau chiar în afara ei.
— Vezi, aşa ceva mi-aş putea imagina mult mai uşor. Stătu cîteva clipe pe gînduri, apoi sări brusc din fotoliu. Ştii ce mi-a trecut prin minte?
— ?
— Îţi aminteşti că între străfulgerări există uneori pauze mai mari. Ne-am gîndit mai întîi că poate datele statistice sînt incomplete. Dar, întrucît pauzele acestea se repetă cu o anumită regularitate, am ajuns la concluzia că ele sînt supuse unei legităţi.
— Da, pauzele urmează din şase în şase zile.
— Ei bine, are Neptun vreun satelit cu acest timp de rotaţie?
— Are. Pe Triton.
— Atunci fulgerele roşii provin de acolo!
— Nu spun că e imposibil, răspunse Zeno, rămas pe gînduri. În linii mari, Triton se roteşte în jurul lui Neptun la fel cum se roteşte Luna în jurul Pămîntului, numai că — privit de pe Triton — Neptun pare de 15 ori mai mare decît Pămîntul privit de pe Lună, ceea ce înseamnă o acoperire de opt grade.
— Adică poate determina o pauză de cîteva ore.
— Da, totuşi am îndoieli în legătură cu ipoteza asta. Şi Triton are o atmosferă care, la fel cu aceea din jurul lui Neptun, ar putea absorbi lumina.
— E adevărat, dar se pare că străfulgerările roşii pornesc totuşi din direcţia lui Neptun... dacă nu de pe el, măcar de pe un corp aflat în afara atmosferei sale.
— Să lăsăm presupunerile, Mark, spuse Zeno. Neptun şi împrejurimile lui trebuie supuse observaţiilor. Nu va fi deloc uşor. Dacă străfulgerările roşii îşi au originea într-adevăr acolo, eu le voi vedea prin telescop. Observaţiile le vom începe încă în noaptea asta.
Căpitanul Zeno nu se clinti de lîngă telescop şi, în tot cursul nopţii, îşi continuă observaţiile asupra planetei. Cei mai mulţi dintre noi am rămas de veghe alături de el. Au plecat doar doctorul Ferry şi Peter, care în zori trebuiau să

pornească spre Sahara. Din cînd în cînd ne lipeam și noi ochii de ocularul telescopului, prin care se vedea bine discul lui Neptun, iar alături de el — ca un punct palid — Triton.

În timpul așteptării s-au încins vii discuții mai ales în legătură cu curbele sinusoidale înregistrate de Ali.

— Susțin că reprezintă mesajul unor ființe raționale, spuse Leon.

— Ei bine, atunci spune-ne care-i conținutul lui ! îi dădui ghes.

— Încă nu știu, dar curbele arată o logică matematică atît de severă încît nu-și pot avea originea în fenomene spontane ale naturii.

— Și pentru tine astea sînt dovezi ? întrebă Mark.

— Da !

— Te înșeli amarnic. Te induce în eroare mintea ta de matematician. Numai fizica va deveni limbajul Cosmosului. Cifra, calculul sînt produsul gîndirii umane.

Blîndul și liniștitul Leon își apără tot mai aprins punctul de vedere :

— Limbajul comun al ființelor raționale din univers nu poate fi decît matematica. Lumea și toate fenomenele ei, deci și cele fizice, sînt măsurabile și pot fi exprimate în cifre.

— Ce-ai dovedit prin asta ? Doar atît că cifrele sînt noțiuni al căror înțeles poate varia de la o lume rațională la alta ; dimpotrivă, fenomenele, legile fizicii sînt identice și pe Pămînt, și în alte locuri.

Cine știe cît s-ar fi prelungit discuția dacă Zeno n-ar fi exclamat de lîngă telescop.

— A izbucnit ! Ne-am adunat îndată în jurul său.

— De pe Triton ? întrebă Mark.

— Nu de acolo, dar în orice caz de undeva din afara planetei. Se întoarse spre noi și-și frecă ochii înroșiți. A fost un minuscul punct strălucitor, spuse în continuare. Te rog, scoate placa din casetă și pune una nouă. Avem două ore bune pînă la următoarea străfulgerare.

Și, într-adevăr, după două ore, fulgerul roșu izbucni iarăși, continuînd așa pînă în zori. Prima serie de fotografii arătă că strălucitorul punct ce dura abia o sutime de secundă se mișca în jurul lui Neptun, apărînd de fiecare dată în alt loc. A fost nevoie de aproape o săptămînă pentru ca această mișcare să apară pe plăci.

— E o orbită circulară regulată, am constatat în unanimitate.

— Şi anume, adăugă Zeno, o orbită perpendiculară pe orizont; ea se înscrie în jurul lui Neptun asemenea unei aureole.

3) Semnalele sînt adresate Pămîntului

Mark nu se afla în observator; lucra în sălile serviciilor de documentare astronomică şi meteorologică. Atunci cînd l-am revăzut trecuserăm de prima surpriză. Deschizînd cu un gest larg uşa, ne spuse drept salut:

— Au reapărut piticii de siliciu.

— Ce vorbeşti? l-am luat în primire.

Şi ceilalţi îl priveau nedumeriţi. În ultimele săptămîni nu ne-am gîndit prea mult la curioasele noastre fiinţe.

— Ce atîta uimire? spuse Mark cu un zîmbet radios. Dispun de date absolut sigure. Cercetă puţin feţele noaştre întrebătoare, apoi continuă cu o indiferenţă prefăcută: Sînt pe Neptun. Ori sînt originari de acolo, ori s-au instalat doar în mod provizoriu pe planetă...

Victor se intoarse spre Zeno şi-i făcu semne că Mark e trăsnit.

— Ha-ha-ha! rîse Mark. Ce-i, ciberneticianule cu minte electronică? Iar ţi s-au scurtcircuitat tranzistorii?

— Ajunge cu gluma! îl potoli Zeno. Vorbeşte inteligibil.

— Fie! spuse Mark. Am constatat că radiaţiile sînt categoric dirijate şi se adresează exclusiv Pămîntului.

— De unde ai tras concluzia asta?

— În primul rînd din faptul că nici staţiile de observaţii de pe Lună, nici cele de pe sateliţii artificiali n-au semnalat străfulgerările, pe cînd noi, aici, pe Pămînt, le-am văzut foarte clar.

— Ştiam acest lucru, dar de aici nu se poate trage concluzia că avem de-a face cu semnale adresate exclusiv Pămîntului şi cu atît mai puţin că ar fi transmise de piticii de siliciu.

— Răbdare! Încă n-am terminat... Profesorul Hyle a instalat o staţie automată de observaţie şi pe partea opusă a Lunii.

— Din acest motiv?

— Nu, dar poate efectua şi observaţii de acest soi. Staţia aceasta a semnalat fulgere roşii.

Era, într-adevăr, o întorsătură neaşteptată.

— Cînd le-a semnalat? întrebă Zeno.

— În noaptea în care noi am pîndit zadarnic cerul.

— Dacă-mi aduc bine aminte, asta s-a întîmplat acum şase săptămîni.

— Exact. Dar ce fenomen astronomic a avut loc atunci?

Căpitanul Zeno căzu pe gînduri.
— Ia stai ! Cred că a avut loc o eclipsă de Lună.
— Aşa-i, zîmbi Mark. Dar să nu vă mai chinuiesc cu întrebările. Mai bine vă povestesc ceea ce trebuie să ştim despre această eclipsă. În orele acelea, Neptun era în opoziţie cu Soarele, aşa că Soarele, Pămîntul, Luna şi Neptun se aflau pe o dreaptă aproape perfectă. Satelitul nostru a acoperit astfel izvorul de lumină, dar semnalul adresat Pămîntului fusese recepţionat pe emisfera opusă Lunii.
— Da, asta e o dovadă, confirmă Zeno.
— E-n ordine, dar ce legătură au cu asta piticii de siliciu ?
— E simplu, răspunse Mark. Potrivit datelor pe care le avem, fasciculul de raze depăşeşte cu cel mult 1 000 km diametrul Pămîntului. De altfel, deşi are o orbită eliptică cu perigeul de 1 300 km, satelitul artificial n-a semnalat acel fascicul. Or, fără îndoială, că l-ar fi semnalat dacă...
— Înţeleg, înţeleg, îl întrerupse Leon. Tu presupui că de la o asemenea distanţă un fascicul luminos atît de dirijat nu poate să provină de la o sursă naturală.
— Da. Şi aş adăuga că fulgerele roşii nu pot fi decît raze laser.
— Fără doar şi poate, opină Ali.
Mark se adresă rîzînd lui Victor.
— Ce are de spus la toate acestea stimatul nostru cibernetician ?
Cu un gest patetic, Victor îşi desfăcu larg braţele :
— M-aţi convins, sire !
În clipa următoare, cei doi bărbaţi se îmbrăţişară, pirîindu-şi reciproc oasele.
— Pui de drac împielițat, ce eşti ! mormăi Victor.
— Împotriva cui ţi-ai rosti tu predicile de-aş fi altfel ? rîse Mark. Ai deveni un biet pribeag rătăcitor ce şi-a pierdut rostul ! N-aş dori să ţi se întîmple aşa ceva... îţi sînt doar prieten.
Ne pufni pe toţi rîsul. În cele din urmă, Zeno puse capăt veseliei.
— Vino aici, dragă pui de drac, i se adresă el lui Mark. Îţi oferim, poate, şi noi o surpriză. Şi-i întinse plăcile fotografice.
Mark le privi cu atenţie, apoi le aşeză una lîngă alta :
— Păi, astea..., începu, dar se opri brusc.
— Hai, du-ţi pînă la capăt ideea ! îl încurajă căpitanul Zeno.
— După cîte ştiu, nici unul dintre sateliţii lui Neptun nu se roteşte pe o asemenea orbită circulară.
— Ştii foarte bine. Într-adevăr, planul orbitei lui Triton

este aproape perpendicular pe cel al lui Neptun, iar Nereis, celălalt satelit, se mişcă pe o traiectorie eliptică, alungită.

— Ce înseamnă asta?

— Înseamnă că fulgerele roşii provin de pe un satelit artificial.

— Auziţi, strigă Mark, privindu-ne cu ochii lui de băiat entuziast. Acum e sigur că am avut dreptate! I-am regăsit pe piticii de siliciu.

— Eu nu m-aş încumeta încă să afirm acest lucru, spuse căpitanul Zeno. Fără nici o îndoială însă, fulgerele roşii sînt semnalele unor fiinţe extrem de inteligente.

— Trebuie să descifrăm neîntîrziat semnalele!

— Aşa este. Asta e sarcina noastră imediată.

Nu ne-a rămas vreme să ne bucurăm: camera fu inundată brusc de o strălucire albă, orbitoare.

— Ce-i asta? întrebai speriat.

Înainte de a fi apucat cineva să-mi răspundă, prin ferestre năvăli din nou o lumină strălucitoare, insuportabilă. Revenindu-şi din surprindere, căpitanul Zeno începu să ne distribuie sarcinile, de parcă am fi fost pe „Seleniu".

— Mark şi Victor, treceţi la spectroscop! Ali şi Leon — la radiotelescop! Iar tu, mă apucă de braţ, vii cu mine. Ia-ţi caietul de note şi stiloul!

În cîteva secunde ne-am aflat în cupola observatorului. În momentul în care o deschideam, strania incandescenţă se revărsă iar pe cer.

Activitatea se înteţea şi nu numai la noi, ci pe tot globul. Observatoarele se conectară pe rînd în activitatea generală. Centralele „creierilor electronici" se prezentară şi ele, aşteptînd datele spre prelucrare. Zeno deveni comandantul reţelei de măsurători. Rapoartele telefonice soseau neîntrerupt. Se adunase o grămadă de telegrame. Mie-mi reveneau grijile secretariatului. În primele ore am avut impresia că mă pierd fără speranţă în noianul datelor primite.

— Fii calm! mă avertiză căpitanul. Ocupă-te numai de informaţiile care încearcă să indice poziţia cerească a străfulgerărilor. Stabilirea acestui lucru e cel mai important acum. Restul se va face ulterior... În clipa următoare vorbea deja prin interfon cu Mark, care lucra în cupola alăturată:

— Ce noutăţi ai?

— Deocamdată nici una, auzeam din difuzor. Ne aflăm într-o incertitudine deplină. N-am putut stabili nimic în legătură cu poziţia străfulgerărilor. Lumina difuză care pătrunde în aparat vădeşte un spectru continuu.

— Treci neîntîrziat pe următoarele coordonate! îi spuse Zeno, începînd să-i dicteze ultimele date recepţionate de la Observatorul australian. Dacă nu mă-nşel, ele indică poziţia

actuală a „Obiectului Bakonyi". În orice caz, să foloseşti aparatul cu unghiul vizual mai mare.

— Şi eu presupun că s-a întîmplat ceva cu „Obiectul Bakonyi".

— Numai că fluxul de energie mi se pare exagerat. Potrivit măsurătorilor făcute, intensitatea luminoasă atinge aproape nivelul luminii produse în timpul coliziunilor provocate de noi pentru frînarea corpului din antisubstanţă...

— Iată o altă dovadă că avem de-a face cu „Obiectul Bakonyi" !

— Vom vedea. Transmit coordonatele şi lui Ali, iar după următoarea străfulgerare te chem din nou.

N-a fost nevoie de aşteptări îndelungate. După cîteva minute, în locul măsurat cu telescoapele mari, acolo unde trebuia să se afle „Obiectul Bakonyi" izbucni din nou o lumină orbitoare.

— E cert că s-a întîmplat ceva cu „Obiectul Bakonyi", mi-a strigat căpitanul Zeno şi-l sună pe Mark.

— Ce mai rezultă din analiza spectrului ?

— E tot continuu, iar intensitatea lui creşte în direcţia ultravioletului.

— Stabilesc legătura şi cu Ali. Să vedem ce ne spune şi el.

Peste cîteva clipe, din difuzoare se auzi vocea piţigăiat de răguşită a lui Ali, care ne informă :

— Radiospectrul străfulgerărilor este aproape identic cu radiaţia cunoscută a corpului ceresc din antisubstanţă.

Din păcate, am fost siliţi să întrerupem observaţiile, deoarece „Obiectul Bakonyi" trecuse de orizont. Schimbul fu preluat de observatoarele din Islanda, Groenlanda şi Labrador.

În scurt timp ne-am revăzut în cabinetul de lucru al căpitanului Zeno. Eram frînţi de oboseală, dar n-am fi fost în stare să plecăm acasă, la odihnă ; emoţiile care ne asaltaseră una după alta ne vibrau încă în nervi. Şedeam sprijiniţi pe coate şi aşteptam părerea lui Zeno. Şi el era istovit, dar, în afară de noi, nimeni n-ar fi observat acest lucru. Şedea îngîndurat în capul mesei mîzgălind tot felul de figuri pe o foaie de hîrtie.

— Să lăsăm deocamdată „Obiectul Bakonyi", spuse într-un tîrziu. Să nu ne ocupăm de el pînă nu apare la orizont. Mai bine să continuăm discuţia de ieri, adăugă, împingînd la o parte foile mîzgălite, din locul de unde am fost întrerupţi... În momentul acela, uşa se deschise şi prin ea îşi vîrî capul André.

— Pot intra ? întrebă el sfios.

— Păi, nu eşti în Sahara ? întrebă surprins Victor.

— S-ar părea că nu. M-am gîndit că acum e preferabil să fiu cu voi.

— Atunci așează-te între noi, îi făcu semn Zeno. Dacă rețineți, am rămas la ideea că este absolut necesar să descifrăm semnalele.

— Așa este, încuviință Mark.

— Să nu uităm nici curbele sinusoidale ale lui Ali, adăugă îndată Leon.

— Consideri că între semnale și curbe trebuie să existe vreo legătură ? întrebă Zeno.

— Sînt sigur.

— Mă bucur că și tu ești de această părere. Îmi întărești propria mea convingere. Dar să nu ne abatem de la subiect. Să înaintăm pas cu pas. În primul rînd, ar trebui să analizăm faptele. Satelitul descoperit după punctele din care izbucnește lumina se rotește la o distanță de circa 300 000 km de suprafața lui Neptun.

— Acest fapt nu constituie el însuși un mesaj ? întrebai.

— E posibil, dar să luăm faptele în ordinea lor. Distanța arătată presupune o viteză orbitală de 4,55 km / s. Acest lucru însă ar trebui să rezulte neapărat și din modificarea liniei spectrale.

În românește de EUGEN HADAI

(Sfîrșitul în numărul viitor)

ALEXANDRU FORJE

— Işalniţa —

REVELION CU BĂTRÎNUL HOLMES

— Aţi instalat fişele cu felicitări de Anul nou ? întrebă, oarecum de circumstanţă, directorul observatorului.

— Desigur, desigur, se grăbi să-i răspundă Zenobia Creţu, inginerul cu telecomunicaţiile. Am făcut fişe pentru o sută nouăsprezece limbi.

— Mă iertaţi, interveni inginerul radiolog Tudor Scripcaru, directorul adjunct, din păcate nu văd nici un sens în urările acestea între automate.

„Atenţiune, dragi colegi de la Observatorul Moldoveanu, aici e staţia Greenwich, vă dorim un an nou fericit, multe succese etc., etc.".

Se conectează un releu şi numai ce-o auzi pe Babette stîlcind limba bătrînului Will : „Hello, Greenwich, thank yon very much, here is Moldoveanu station, we wish yo etc., etc.". La fel ca Zambezi, ca Mexico City etc. etc. Are vreun rost ?

— Întîi şi întîi că nu stîlcesc limba bătrînului Will, asta-i o calomnie, şi, în al doilea rînd, nu mă cheamă Babette. Ţi-o spun pentru ultima dată, pentru dumneata sînt tovarăşa Zenobia Creţu şi, în al treilea rînd, aşa se obişnuieşte ; dacă te interesează, mîine n-ai decît să citeşti imprimările schimburilor de felicitări la telex. Asta-i !

— Formidabil! Auzi? Nu cumva mie mi-au spus cei din Okinawa să repet comunicarea în englezește după ce onorabila Babette le vorbise o jumătate de oră pretinzînd că a cuvîntat în limba lui Newton?

— Să lăsăm înțepăturile, interveni directorul, toată lumea cu nasul în farfurii!

Trebuia să intervină adesea fiindcă altfel „puștii lui“ cine știe cum ar fi sfîrșit-o, desigur, printr-o ceartă zdravănă.

Vorbele Bătrînului Holmes, așa fusese poreclit în secret directorul, avură efect.

Puștii, în frunte cu Harry Taxon, alias Scripcaru, nu mai aveau răbdare, dar, fiindcă „masa de prînz trebuia să fie masă de prînz și nu aiureală“ (vezi dictoanele Bătrînului Holmes), trebuiră să-i suporte tot tipicul, călcîndu-și pe inimă.

În ziua aceea de 31 decembrie, totul a decurs după program, pînă la cafea. Erau cu toții fericiți că, în sfîrșit, „formalitatea“, cum îi ziceau ei, e pe sfîrșite, cînd ce să vezi. Bătrînul Holmes își aprinse pipa, proverbiala lui pipă, după ce o îndesase bine cu tutun auriu, degudronat și denicotinizat, apoi ridică ceșcuța ca să soarbă o gură de cafea aburindă. Dar, în locul aerului de profundă satisfacție pe care-l arbora de obicei, figura i se lungi brusc. Ca și cînd nu s-ar fi întîmplat nimic, mai sorbi o dată din ceașcă și mai trase un fum din pipă, apoi „cuvîntă“ :

— Dragă tovarășe inginer Mariana Grigore, iubita noastră chimistă, și prea stimate tovarășe inginer Dan Stoenescu, onoratul nostru electronist, aș vrea să-mi dați un termen, în orice caz nu mai lung de zece ani, în care să vă hotărîți să puneți la punct mașina electronică de preparat alimente. Ce ziceți?

Mariana Grigore băuse și ea din cafea. Privind în jos, încercă vag să se apere:

— Tovarășe director, să știți că n-am nici o vină. I-am spus încă de ieri lui Stoenescu că circuitul care comandă dozarea soluției de clorură de sodiu are undeva o atingere și se declanșează în locul releului pentru dozarea soluției de poliglucide. Ce era să mai fac?

— Să vedeți, interveni Stoenescu, sînt și eu om...

— Bine, bine, om, om, dar ce facem cu cafeaua sărată ocnă ?

— Păi, dacă nu mă lăsați să vorbesc... Știți că ieri și azi am avut de transmis rezultatele de la „raze cosmice". Tovarășul Scripcaru a vorbit nouă ore cu Tegucicalpa.

— Tegucigalpa ! adică Te-gu-ci-gal-pa ! îl corectă Scripcaru.

— Tegucigalpa, în sfîrșit, dar cine a dat indicații „Normei 11" pentru drumul „106 Sirius". N-am condus-o eu singur patru sute de mii de mile fiindcă „Killimandjaro" era defect ? Și atunci... cînd să mai am timp pentru bucătărie ?

— Bine, conchise Bătrînul Holmes. Să ne bem cafelele așa cum au fost făcute, poate astfel vom mai trage unele învățăminte. Să vă fie de bine.

Fu primul care își goli ceașca pînă în fund și, urmîndu-i exemplul, rînd pe rînd, Mariana Grigore, alias Madame Curie, Babette, Harry Taxon, fizicianul Lucinescu, alias Copernic, și Burtică, cu dinții încleștați, sorbiră pînă la ultima picătură cafelele sărate.

Cu acest ultim act al „tragediei", toată lumea se ridică de la masă. Liniștea se menținu pînă cînd Bătrînul Holmes părăsi sala, dar imediat după aceea năzdrăvanul electronist Burtică mai, mai să fie linșat. Avu noroc cu Mariana Grigore, veșnic miloasa Madame Curie, care interveni să fie iertat, pretextînd în glumă că ar fi păcat ca un tînăr cu speranțe de viitor așa mari ca Burtică să nu fie lăsat în viață, ca să se bucure și el de venirea noului an.

— Adică tot eu, se înfurie Burtică, de ce n-ai gustat cafeaua înainte de a o servi ?

— Las-o moartă ! îl potoli Lucinescu, că ne-ai făcut de rîs. Îți făcea foarte bine dacă Holmes te reținea la observator, cum era și normal. Gata, echiparea, că întîrziem !

Porniră în trombă ca să-și schimbe hainele de serviciu. Primul care se întoarse gata echipat fu Harry Taxon și se grăbi să iasă pe platforma heliportului ca să pregătească rachetopterul în vederea plecării.

Curînd coborîră și ceilalți din camere, gata de plecare, dar aceasta nu se putea întîmpla decît după ce-i vor ura Bătrînului Holmes un an nou fericit, fiindcă în

seara aceea urma ca el să rămînă singur în tot observatorul.

— Eu sînt gata, anunță Harry Taxon, intrînd de afară, roșu la față de vînt și de ger. Am pornit motorul și l-am lăsat în mers ca să se încălzească puțin. Oare cît o să ne țină pînă va „binevoi“ să coboare.

— N-ai zis tu că plecăm la ora pai'sprăzece? O să coboare exact la pai'sprăzece, îl lămuri Copernic.

— Mă scoate din sărite cu punctualitatea asta a lui, izbucni înciudat Harry Taxon.

— De data asta nu. E ora patrusprezece fără douăzeci și două de minute. Vă doresc drum bun și un an nou fericit.

Se întoarseră ca la comandă spre ușa în cadrul căreia apăruse, pe nesimțite, Bătrînul Holmes.

— La mulți ani, îi răspunseră în cor.

Harry Taxon se înroși pînă în vîrful urechilor și-și plecă ochii.

Bătrînul Holmes le strînse mîinile pe rînd. Peste un minut rămase doar el în fața geamului vast al sălii de mese a observatorului, privind fix spre discurile rachetopterului cum se învîrteau din ce în ce mai repede. Le făcu semn cu mîna pînă cînd îi pierdu din vedere și apoi se întoarse mulțumit în liniștea care-l înconjura pretutindeni. Își aduse un reșou mic, vechi de pe vremea bunicii, o rîșniță electrică la fel de veche și-și pregăti o cafea fără program la mașina electronică de preparat alimente și chiar fără mașină electronică, într-un simplu ibric, și se întîmplă să nimerească o cafea bine făcută.

Arhimede Cărăbuș, sau Bătrînul Holmes, cum îi spuneau colaboratorii lui, bănuind că el nu știe, se pregătea să înceapă al unsprezecelea an de activitate la observatorul de astronautică. De doi ani fusese numit directorul observatorului. În ciuda poreclei nu era prea bătrîn, la 16 februarie 1995 urma să împlinească 36 de ani. La observator venise exact cu zece ani în urmă, în ziua ajunului de an nou. Pînă atunci lucrase ca asistent la catedra de astronomie îndepărtată de la Institutul de astronautică din București, pregătindu-și în același timp teza de doctorat. Cu puțin înainte de a o preda constatase o serie de greșeli care i se strecuraseră în calcule și pe care el le socotea destul de grave.

— Ei şi tu, faci atîta caz pentru nimic, îl apostrofă şeful lui de catedră, chiar cu aceste greşeli, lucrarea e extrem de valoroasă, mai ales calculul zonelor din infraroşu pentru tetescoapele cuantice e o mare descoperire, aşa că poţi să-ţi susţii teza liniştit.

Neavînd ce-i face, fiindcă el persista să refacă lucrarea complet, profesorul aranjă să fie numit într-un post la observatorul acestuia de astronautică de pe vîrful Moldoveanu din Munţii Făgăraşului.

— Uite, i-a spus la plecare. Ai un an la dispoziţie. Te poţi odihni şi poţi să-ţi refaci liniştit calculele. N-o să fie prea multă treabă, observatorul e nou şi nu intră în funcţiune decît la vară şi chiar şi atunci cu program redus. Drum bun, la revedere peste un an.

Pe vremea cînd era asistent la institut fusese logodit cu o studentă de la medicină şi i se părea că dragostea lor e cea mai mare şi mai puternică din lume, aşa cum cred, de altfel, toţi îndrăgostiţii. Cînd a auzit că pleacă, logodnica lui s-a făcut foc. A încercat prin toate mijloacele să-l facă să-şi susţină teza. Cînd a văzut că nu-l poate convinge şi-a şters încet lacrimile, a scos simplu inelul de logodnă şi i l-a întins. Peste şase luni era măritată cu altcineva şi-l uitase. Probabil mai ales din cauza asta Arhimede Cărăbuş n-a mai plecat de la observator. Profesorul l-a tot chemat vreo patru ani la rînd să se întoarcă. I-a răspuns că renunţă la susţinere şi a adăugat în glumă că speră să obţină titlul honoris causa. Desigur, profesorul s-a supărat, uitîndu-l intenţionat în vîrful lui de munte.

În cei zece ani care au trecut pe nesimţite s-a ţinut serios de treabă. Personalul observatorului s-a schimbat mereu şi dintre toţi el a rămas cel mai vechi. Se statornicise obiceiul ca aici să-şi facă stagiul de un an tineri ingineri şi fizicieni care urmau după aceea să lucreze la Institutul de astronautică. Cel mai bun dintre ei devenea automat directorul adjunct al observatorului, aşa cum era în acest an Harry Taxon.

Băieţii din ultima serie împlineau în februarie anul şi urmau să plece. Gîndindu-se la această posibilitate, Bătrînul Holmes simţea o uşoară strîngere de inimă. Poate de astă dată mai mult decît faţă de alte serii se simţea teribil de legat de ei, în ciuda năzbîtiilor pe care

le făceau și chiar în ciuda faptului că-l botezaseră „Bătrînul Holmes".

Pipa i se stinsese de mult și în ceșcuță cafeaua preparată după metode învechite rămăsese pe jumătate nebăută. Se adîncise în studiul unor fișe de la mașina electronică de calcul adunate de mai multe săptămîni, pe care n-avusese încă timp să le examineze amănunțit.

„E clar, chiar foarte clar..."

Se ridică din fotoliu și făcu cîțiva pași prin încăpere.

„Nu mai încape nici o îndoială. Hm! Mă mir că nu s-a gîndit nimeni pînă acum la ipoteza asta. Hm! Ei, și eu, dacă ar fi descoperite toate de la început, n-ar mai rămîne nimic de făcut. E logic!"

Se așeză din nou, își aprinse pipa, după ce o înfundă cu tutun proaspăt, și, după ce sorbi o gură de cafea rece, începu metodic să refacă raționamentul științific care-l dusese la ceea ce i se părea o nouă descoperire.

În momente ca acestea, în prada unei mari emoții, obișnuia adesea să vorbească singur cu voce tare.

— E de-a dreptul formidabil. Ascultă-mă ce-ți spun, Bătrîne Holmes. Cred că ai dat lovitura cea mare...

Emoționat, simțea că nu-și mai găsește locul. Ar fi vrut să comunice cuiva această mare bucurie pe care o încerca. Formă apelul pentru ora exactă la televiziune. Pe ecranul stereo de pe peretele din fund al camerei se făcu lumină și apăru imaginea acelor de ceasornic, apoi fata aceea drăguță care spunea ora exactă veni dintr-o parte, arătînd cu mîna spre indicatoare, și își pronunță formula profesională:

— Atențiune, peste nouă secunde va fi ora nouăsprezece și două minute. V-ați controlat ceasul? Vă mulțumesc.

Imaginea dispăru înainte ca Bătrînul Holmes să-i fi putut spune: „Știi, ceasul meu merge perfect, dar am vrut să-ți spun că..."

Un difuzor transmise brusc semnalul de chemare și imediat după aceea o voce comunică:

— Atențiune, Observatorul Moldoveanu, stația dumneavoastră meteorologică-automată indică posibilități normale de aterizare. Înspre dumneavoastră a plecat un rachetopter care va aduce un reporter al radioteleviziunii. Este ora nouăsprezece și zece minute, aterizarea se va

face la ora nouăsprezece și douăzeci și cinci de minute. Vă rugăm să fiți pregătiți. Vă dorim un an nou fericit. Am terminat transmisia.

— Cum vine asta? Bătrînul Holmes sări de doi coți în sus. Asta-mi mai trebuia. Acum, cînd vreau să fac experiența, să-mi mai pierd vremea cu un reporter, ei drăcia dracului!

Enervat, apăsă la întîmplare pe unul dintre butoanele picupului stereofonic.

— Nu înțelegeți că vreau să experimentez?

Nu-i răspunseră decît acordurile triste ale „Neterminatei", ca și cînd Schubert i-ar fi prevăzut necazul cu mulți ani înainte.

Nemulțumit, se duse să-și îmbrace pîslarii și șuba ca să-i poată ieși înainte nepoftitului. Spera să termine repede. Știa de fapt pe dinafară vreo trei-patru genuri de răspunsuri la asemenea interviuri, doar îl mai plictisiseră și altă dată. În orice caz, în cel mult o oră, o oră și jumătate va termina.

. . . .

Reporterul era de fapt o reporteră, o codană neastîmpărată și nimic mai mult. El era convins că femeile complică totdeauna orice treabă, ba mai avu pretenția să-i ceară să se bărbierească încă o dată, deși se bărbierise doar înainte de prînz.

„Să nu-ți iei cîmpii?"

Fata îi făcu semn, întrebîndu-l dacă e gata, arătînd disperată spre ceasul de la mînă că sînt în întîrziere.

Ecranul stereotelevizorului se lumină brusc. Crainicul începu să anunțe:

— Dragi copilași...

Holmes înghiți în sec.

— ...ați urmărit zborul telereporterei noastre Evantia Cireșaru cu rachetopterul spre vîrful Moldoveanu, la observatorul de astronautică. Ați văzut apoi pe harnicii noștri oțelari de la marele Combinat siderurgic din Galați pregătind primele șarje ale anului 1995, șarjele unor oțeluri speciale pentru rachete interplanetare și acum să ne întoarcem din nou la observator, de unde, după cum v-am spus, se conduc zborurile rachetelor. Dăm cuvîntul tovarășei Evantia.

Telereportera conectă aparatul de luat vederi. Începea deci transmisia.

— Dragi copii, la observator am fost primită foarte bine, chiar de către directorul observatorului astronomic, tovarăşul Arhimede Cărăbuş, care, după cum vedeţi şi voi, m-a luat părinteşte de mînă şi ţine să mă conducă şi să-mi arate pas cu pas instalaţiile complicate necesare comunicaţiilor şi observaţiilor astronautice. La observator specialiştii din schimburile de serviciu ţin zi şi noapte legătura cu lumile îndepărtate ale planetelor. Şi acum o să-i vizităm, rînd pe rînd, la posturile lor pe tovarăşii specialişti de serviciu. Acest lucru ne va fi posibil fiindcă în toate încăperile laboratoarelor sînt instalate camere de luat vederi pentru transmisii de televiziune. Porniţi deci alături de noi. Cu ce să începem, tovarăşe director ?

În realitate, de mînă îl luase ea şi asta îl cam enervase. „Auzi, «părinteşte» ?!?"

Îşi înghiţi năduful şi după ce tuşi ca să-şi dreagă vocea zise :

— De fapt, în observator, la această oră şi pînă mîine dimineaţă, nu mă aflu decît eu. Toate instalaţiile observatorului sînt complet automatizate şi se comandă de la o maşină cibernetică de calcul. Personalul de serviciu al observatorului nu face decît prelucrarea datelor culese şi lucrările de întreţinere.

Ar fi vrut să continue că povestea cu „zi şi noapte" era pe vremea bunicii, dar se abţinu, ca să nu strice telereportajul.

— Dragi copii, interveni Evantia Cireşaru, îndemînatică la vorbă ca toţi telereporterii, după cum aţi aflat, în tot observatorul astă-seară nu se află nimeni în afară de tovarăşul director Cărăbuş şi cu mine, aşa că împreună cu noi veţi fi şi voi stăpînii observatorului şi vom putea hoinări prin toate locurile în voie. Atenţiune, doar să nu puneţi mîna pe vreun aparat sau să stricaţi ceva. Vă rog să fiţi foarte cuminţei.

— Tovarăşe director, desigur instalaţia cea mai interesantă, după cîte ştim, este telescopul cuantic, cu care a fost dotat de curînd observatorul şi la care am aflat că dumneavoastră aţi adus importante perfecţionări, în aşa fel încît cu el se poate vedea mai bine, mai departe şi...

Ar fi vrut să spună şi mai repede... dîndu-şi seama că acest ultim grad de comparaţie nu se potriveşte în cazul de faţă, lăsă şi-ul în suspensie, tuşi de circumstanţă, cum fac toţi telereporterii cînd se încurcă, şi continuă netulburată.

— Deci, tovarăşe director, înainte de a merge mai departe, vă rugăm să explicaţi micilor noştri telespectatori, desigur fără să recurgeţi la cunoştinţe prea savante, cum funcţionează un telescop cuantic, vă rugăm să ţineţi seama că teleemisiunea de acum este destinată telespectatorilor între şase şi opt ani şi, după cum ştiţi, la această vîrstă nu se ajunge decît la algebra elementară şi trigonometrie.

Bătrînul Holmes rămase paf. Întrebă într-o doară:

— Puţină mecanică cuantică ştiu?

— Ei, nu chiar mecanică cuantică, dar legile căderii corpurilor vi le-ar putea spune ca pe apă.

Ar fi vrut să se scarpine în cap, dar năstruşnica de telereporteră îl ţinea zdravăn de mînă şi în timp ce treceau spre sala telescopului ajunse la concluzia că era plăcut să simtă căldura radiată de mîna ei.

Telereportajul fu un adevărat chin şi după veşnicii nenumărate cîte i s-au părut Bătrînului Holmes c-au trecut pînă a auzit-o pe Evantia Cireşaru luîndu-şi rămas bun de la „dragii ei telespectatori", urîndu-le şi un an nou fericit, se trînti sfîrşit într-un fotoliu, uitînd chiar să-şi aprindă proverbiala-i pipă.

Comandate de relee temporizatoare, lămpile se stinseră treptat, ca să nu deranjeze ochilor printr-o stingere bruscă, rămînînd doar cele necesare unei iluminări normale de cameră.

Probabil că iluminarea pe care o cer transmisiile telestereografice în culori vă oboseşte, nu?

— Nu, mă plictiseşte, îi răspunse oţărît fetei. Sînt instalate dispozitive pentru transmiterea teleimaginilor în toate încăperile observatorului?

— Le folosiţi des?

— De vreo cinci, şase ori pe an, cînd se transmit lecţii practice pentru studenţii de la astronavigaţie, la cursul de conducere şi urmărirea zborurilor cosmice.

— Vă rog să mă credeţi că nu mă aşteptam să-mi reuşească atît de bine teleemisiunea. Aţi fost foarte clar

în explicații, îmi dați voie să repet principiul de funcționare a telescopului cu cuantic, să verific dacă l-am înțeles bine.

— Da, n-am nimic împotrivă.

— Deci, corpurile incandescente sau luminate emit cuante de energie în flux. În locul oglinzilor de la telescoapele de acum treizeci de ani se folosesc mari antene-oglinzi, care prind fluxul de cuante și cu ajutorul unui amplificator îl transformă într-un curent de electroni, iar apoi cu ajutorul spectroanalizorului curentul electronic este separat și transformat în imagine, nu ? Precizia : un metru pătrat la o distanță de un an-lumină dă o imagine fotografică cu un milion de puncte.

— Perfect, ești o elevă silitoare.

Privirile lor se întîlniră pentru o clipă și pe urmă izbucniră amîndoi în rîs.

Bătrînul Holmes se ridică din fotoliu și se apucă să pregătească o cafea pe reșoul străvechi.

— De unde aveți unealta asta demodată ?

— Ehe, ce știi dumneata ? E un reșou. Probabil că n-ai apucat asemenea instrumente. Imaginează-ți că e fabricat chiar de marile Uzine „Metalocasnica", cu treizeci de ani în urmă, în 1964.

— Uzinele care fabrică gospodine cibernetice cu 100 de întrebuințări ?

— Exact, numai că pe atunci făceau lucruri tare bune. Uite un reșou care funcționează de treizeci de ani fără să-i fi schimbat nimic.

— Ei nu, lăsați-i că fac și acum produse de calitate. „Gospodina" noastră de acasă, pe care am cumpărat-o în toamna asta, ne-a preparat o minunăție de murături, compoturi, dulcețuri, calcă și spală admirabil și face mai ales niște clătite de să-ți lingi degetele nu altceva.

— Dar cafeaua ?

— Aveți dreptate. Toată lumea se plînge că greșește de multe ori și o sărează în loc s-o îndulcească. Chiar o colegă de la Stațiunea nr. 1 de pe Marea Curie, din Lună, se plîngea de același defect... O, vă mulțumesc. Ați făcut o cafea care miroase foarte plăcut.

— Gustați-o.

Telereportera sorbi încet din băutura aburindă :

— E într-adevăr bună.

— Sînt incîntat. La ce... oră vine rachetopterul să te ia?

— Știți... tocmai voiam să vă previn. Nu știu dacă nu cumva am făcut o gafă... crezînd că la observator voi întîlni tot colectivul... și, fiindcă petrece revelionul astă-seară la Nairobi, la un prieten, i-am spus să... să nu mai vină să mă ia... Cred că am greșit, nu?

Bătrînul Holmes înghiți încă o dată în gol și se strădui să-i răspundă amabil:

— Nu, nu, nici o gafă. E loc destul aici. Poate pentru dumneata să nu fie cumva prea plicticos... eu nu sînt un tovarăș de petrecere prea agreabil.

Fata nu-i mai răspunse, se mulțumi doar să-l privească într-un mod ciudat. El avu o clipă vaga impresie că o cunoaște de undeva, deși era aproape sigur că n-a mai văzut-o niciodată.

„Și totuși, totuși de unde-o cunosc?"

Ca și cînd i-ar fi ghicit gîndurile, fata îi spuse:

— Cred că m-ați văzut cîteodată pe-aici, nu?

— Cum așa?

— Foarte bine. Acum patru ani am pozat pentru imaginea fetei care spune ora exactă la televiziune. Nu m-ați recunoscut? E adevărat că mi-am schimbat coafura și nu-mi mai vopsesc părul în albastru.

— Da, da, știam că te cunosc de undeva... fata care spune ora exactă. Ai dreptate... vii cîteodată pe la noi. Mai vrei o cafea sau poate... știu eu ce-ai dori...?

— Nimic. Sînt mulțumită că m-ați primit să rămîn cu dumneavoastră. Aici totul e foarte interesant. Pot să vă pun o întrebare?

— Da.

— Ce v-ați programat să faceți astă-seară singur în noaptea de Anul nou?

— Nimic deosebit. Voiam să consult niște fișe de calcul pe care n-am avut timp să le revăd mai atent în ultimele săptămîni și... să ascult poate puțină muzică simfonică... Eu sînt de modă veche, îmi place Stravinski, Gershwin, Bartok... dacă vrei i-am putea asculta împreună.

— Dacă nu vă inoportunează?

Peste cîteva clipe muzica din „Pasărea de foc“, venind parcă din toate părțile, din timp și spațiu, îi cuprinse în unduirea ei.

— Ați recunoscut melodia?

— Da, Stravinski... cînd ați coborît ultima dată de la observator?

— Nu-mi mai aduc aminte, la început, acum vreo zece ani.

— Zece ani? Extraordinar... zece ani? Stați puțin!

— Da, așa ceva...

— Stați puțin. Pot să vă propun ceva?

— Știu eu?

— Aș vrea să vă văd cum lucrați. V-aș ruga să vă continuați activitatea ca și cînd n-aș fi aici. Vă rog mult.

— Mă rog.

Bătrînul Holmes își aprinse pipa, își luă din nou fișele și peste cîteva secunde era cufundat adînc în studiul lor. Telereportera în vremea asta scoase un notes și un pix și cîtva timp îl privi cu multă atenție pe omul adîncit în calcule din fața ei.

— Nu, nu, am găsit, am găsit!

La privirea mirată pe care i-o aruncă, cuvintele pe care le pronunță în continuare telereportera nu aduseră nici o lămurire.

— Va să zică n-ați coborît de zece ani. Da. Foarte bine. Întinse un deget amenințător și întrebă: Unde ați lucrat înainte de-a veni la observator?

Deranjat, fiindcă abia se apucase de lucru, îi răspunse morocănos:

— La institutul de astronautică, îmi pregăteam doctoratul.

— Da... Ați avut vreodată o vizită a pionierilor... sau să zicem a elevilor de clasa a opta... a noua la observator?

— Parcă-mi amintesc ceva...

— Exact. Aveați pe atunci douăzeci și doi... și trei de ani. O elevă s-a îndrăgostit de dumneavoastră. Vorbeați pasionant, cu ochii inspirați. Părea că lumile îndepărtate se apropie, tăriile infinite le poți atinge cu degetele. Da, da, așa s-a întîmplat. Ați venit după aceea, la un an sau doi, aici, la observator, nu-i așa?

— Da, am venit.

— Exact, ştiam. Poşta de cîte ori vine aici la dumneavoastră ?

— De cîte ori e nevoie.

— Să zicem, luni, miercuri şi vineri sau... nu, mai bine o dată pe săptămînă, sîmbăta.

— ...

— Nu-i aşa că ultima dată n-aţi mai primit un plic albastru ?

— Nu, n-am primit.

— Ştiam. Era de la fata care s-a îndrăgostit de dumneavoastră, plicul albastru care venea mereu, în fiecare săptămînă, sîmbăta.

— N-am primit niciodată plicuri albastre, nici sîmbăta, nici altă dată.

— Asta nu-i important. Ultima dată, ultimul plic l-aţi primit ?

— Nu !

— Şi în schimb... în schimb... iată-mă ! Adică nu, nu-i tot ! Spuneţi-mi ceva despre colaboratorii dumneavoastră, cum se numesc şi cîţi ani au. Cu ce se ocupă ? E foarte important. Vă rog !

Neştiind ce să creadă, Bătrînul Holmes ezită puţin, apoi începu să-i enumere.

— Tudor Scripcaru, douăzeci şi cinci de ani, directorul adjunct al observatorului, inginer radiolog... pasionat de raze cosmice.

— Pe cine iubeşte în afara razelor cosmice dintre colege...

— Nu iubeşte pe nimeni, de unde să ştiu eu ?

— Aşa, va să zică, pe nimeni. Nu, nu se poate. N-aţi observat cel puţin dacă nu se ceartă cu cineva mai des ?

— Da... În adevăr... se ceartă cu Babette..., cu tovarăşa Creţu Zenobia, inginerul de la laboratorul de metrologia radiaţiilor. Bine, dar e normal, ei lucrează împreună.

— Creţu Zenobia ? Cum arată ?

— O fată de douăzeci şi trei de ani, inteligentă...

— Perfect, perfect, o iubeşte. Altcineva !

— Doru Lucinescu, fizicianul cu laboratorul de optică cuantică, el lucrează la telescop... i se spune Copernic.

— Pe cine iubeşte Copernic ?

— Probabil că pe nevastă-sa.
— E însurat? Nu interesează, altcineva!
— Mariana Grigore, douăzeci și unu de ani, analiza razelor cosmice și chimia precipitațiilor cosmice, inginer chimist, i se zice Madame Curie.
— Pe cine iubește, desigur n-ați observat! Cu cine se ceartă?
— Știu eu? Cîteodată cu Burtică.
— Burtică, ce specialitate?
— De fapt nu-l cheamă Burtică, ci Dan Stoenescu, i se spune Burtică fiindcă e mic și gras, inginer cibernetician și electronist.
— Perfect, perfect! O iubește, două iubiri la răboj, altcineva!
— Atît, alții nu mai sînt.
— Ajunge de fapt. Da, va să zică Scripcaru cu Babette și Burtică cu Madame Curie.
— Stoenescu, Stoenescu Dan!
— E tot una, Stoenescu Dan cu Madame Curie, așa va să zică. Și unde sînt acum?
— Au plecat cu rachetopterul observatorului ca să petreacă revelionul.

La toată avalanșa de întrebări și combinații aranjate ale fetei ăsteia năbădăioase, Bătrînul Holmes simțea că încăperea începe să se învîrte cu el și rămase încă și mai uluit cînd o auzi că spune:
— Vă mai plictisesc încă puțin. O să vă rog să repetați cîteva propoziții după mine, așa doar ca să văd cum le pronunțați, n-o să vă supărați dacă o să vi se pară puțin mai... neașteptate. Pentru mine e foarte important să vă aud cum le spuneți; deci, spuneți după mine, vă repet e doar pentru sonoritate.
— Va să zică tu erai? Știam c-ai să vii... de cînd te așteptam! Cu pasiune, haideți!
— ...
— Va să zică tu erai?
— Va să zică tu erai?
— De cînd te așteptam!
— În sfîrșit, cam moale, dar merge... psss! Maurice Ravel, „Daphnis și Chloe“, partea asta îmi place mult... ce frumoasă e! La Ravel totul e dragoste, între vînt și mare, între noapte și răsăritul zorilor, numai dragoste.

Muzica ușoară pe care o răspîndea instalația stereofonică în încăpere îi învăluia ca o apă vie. Bătrînul Holmes simți că-l cuprinde ceva ca o vrajă.

„Cine e fata asta și ce vrea? M-am ars o dată. Să fiu atent!"

Ochii ei îl priviră iarăși ciudat parcă pînă în fundul sufletului și pentru o clipă stăruiră să se privească în ochi.

— Spuneți: Știam că ai să vii odată și odată.

— Știam... știam că ai să vii odată și odată...

— Foarte bine! Bătu din palme fericită. Deci tu erai fata care-mi scria în fiecare sîmbătă în plic albastru.

— Deci... deci tu erai fata care-mi scria în fiecare sîmbătă în plic albastru.

Spuse atît de convins cuvintele încît credea și el și ar fi putut să jure că primise într-adevăr, în fiecare sîmbătă, un plic albastru. Își scutură capul ca și cum ar fi vrut să scape dintr-o vrajă.

— Ascultă tovarășă... în sfîrșit, ce vrei dumneata?

— Iertați-mă, de-o mie de ori iertare. Vedeți, inspirația e de vină.Trebuie să scriu un scenariu pentru teleemisiunile de joi de la rubrica „un film nou pentru dumneavoastră" și mi-a venit ideea. Cred că-i o idee bună. Ascultați?

Bătrînul Holmes se lăsă pe speteaza fotoliului, nedumerit încă, în timp ce Evantia Cireșaru, plimbîndu-se prin fața lui, începu să-i povestească:

— E seara de Anul nou, undeva la un observator astronomic din munți. Întîmplările și personajele descrise sînt absolut imaginare și dacă cineva se va recunoaște în ele o va face pe propria-i răspundere.

Deci e un observator în care își fac stagiul de un an tineri absolvenți, ingineri și fizicieni cu specialități din domeniul astronauticii. Se pregătesc cu toții să coboare ca să petreacă în oraș revelionul. La observator nu rămîne decît... Dumneavoastră n-aveți nici o poreclă?

— Ba da, Sherlock Holmes sau Bătrînul Holmes.

— De unde știți? I-ați spionat.

— Nu, am aflat, ca de obicei, întîmplător. Au intrat buluc într-o zi. Veneau de la schi și cineva a întrebat unde-o fi Bătrînul Holmes și așa am aflat.

— V-ați supărat?

— De ce? Pentru fiecare serie am avut cîte un nume. Ce n-am fost? Căpitanul Nemo, Zeus, Neptun, Marele Monteczume, Cristofor Columb, amiralul oceanului cosmic. Bătrînul Holmes e destul de inofensiv.

— Deci la observator nu rămîne decît Bătrînul Holmes, care de fapt nu-i așa de bătrîn, dar se crede lecuit pentru totdeauna de dragoste.

— Asta de unde ai mai scos-o?

— Se vede cale de-o poștă. Se crede lecuit, deși de zece ani primește în fiecare săptămînă o scrisoare într-un plic albastru de la o fată, alta desigur decît cea care i-a fript inima. Nu știe că de fapt era fata care spunea ora exactă la televiziune și pentru care prinsese oarecare simpatie.

Deci, după ce năzdrăvanii lui colaboratori pleacă, Bătrînul Holmes se așază confortabil într-un fotoliu, își aprinde pipa și sorbind din cînd în cînd din ceașca de cafea se adîncește în lectura lui preferată, fișele de la mașina electronică de calcul.

De ce-o face? Să zicem... să zicem fiindcă de la un timp a observat o repetare curioasă a unor valori, pe care nu și-o poate explica. Nu-i așa?

— De unde o mai știi și pe asta?

— Simplu, toate descoperirile ies sau dintr-o repetare curioasă a unor valori sau dintr-o nepotrivire.

— Da, o repetare, dar știi de unde vine asta? E ecoul cuantic al antimateriei. Îți dai seama ce înseamnă?

— Cum ați spus, ecoul cuantic al antimateriei? Se apucă să noteze la repezeală. Spuneți-mi, spuneți-mi!

— Uite...

. . . .

— Știu! Ați avut o pană și ați petrecut toți cinci revelionul reparînd rachetopterul.

— E adevărat, dar cine v-a spus? Abia am venit și...

Harry Taxon se uită nedumerit la cele două pahare și la sticla de șampanie goală de pe masă.

— Tovarășe director, întrucît stagiul meu și al tovarășei Crețu urma să se termine și ar fi trebuit să plecăm la întîi februarie...

— Știu, îl întrerupse din nou, impasibil, Bătrînul Holmes. Vă căsătoriți și deocamdată nu mai plecați. Se căsătorește și Burtică...

— Da cu...
— Cu Mariana Grigore.
— Nu se poate, n-aveați de unde afla, cînd am plecat nu știam nici noi și nu puteați să aflați de niciunde.
Copernic, care urcase la primul etaj ca să-și schimbe echipamentul de zbor, se întoarse cu o figură stînjenită.
— Tovarășe director, vă rog să mă scuzați, voiam să vă las fișele epsilon în cameră, pe birou, ca totdeauna și, știți, am intrat în camera dumneavoastră fără să bat...
— Da, e fata care-mi scria în fiecare sîmbătă plicuri albastre. S-a culcat abia azi dimineață la unsprezece. N-o deranjați. Ce știți voi? Conflict, dialoguri, poantă, ăhă!
— Plicuri albastre? N-ați primit niciodată plicuri albastre. N-am adus totdeauna eu poșta? Lucinescu întrebase mirîndu-se și nevenindu-i să creadă nimic din ce auzea.
— O să primesc de acum înainte.
— Dumneavoastră?
— Da eu, dar să nu ne pierdem vremea cu explicațiile. Urmăriți programul televiziunii la rubrica de joi „Un film nou pentru dumneavoastră: «Fata care spune ora exactă» — scenariu de Evantia Cireșaru". O să vă lămuriți. Tovarășă Crețu, vrei să mai pui o dată discul cu „Daphnis și Chloe" de Maurice Ravel?

DEZLEGAREA CAREULUI: „UN VIS"

1) Catalog — Data; 2) Unicat — Serie; 3) Lupa — Întreg; 4) Olari — Ora — R.F.; 5) Rar — Guma — Fii; 6) It — P — Ciini — L; 7) Aaru — N. F. — Spa; 8) P — Forma — Malț; 9) Our — Malta — Ie; 10) R.Z. — Ban — Artel; 11) Taxe — Cercuri; 12) Ot — Asociație.

CALEIDOSCOP

Broasca este foarte sensibilă la schimbarea temperaturii. Căldura provoacă organismului ei iritații care se transmit coardelor vocale. Tocmai acești stimulenți fac broasca să înceapă să cînte.

★

In statul american Wisconsin are loc anual concursul pentru cel mai bun cocoș cîntăreț. Se consideră victorios acela care cîntă „cucurigu" mai mult decît toți cocoșii concurenți. Campion în anul 1964 a fost ales cocoșul care a reușit să „cînte" de 28 de ori în curs de 30 de minute.

★

În Mexic trăiește un brotăcel aparținînd unei specii necunoscute pînă acum științei. Lungimea lui este doar de 20 mm. Pielea de pe abdomen îi este transparentă : prin ea se pot vedea toate intestinele brotăcelului. De aici i se trage și numele „brotăcel de sticlă". Ziua doarme, iar o dată cu amurgul își deschide ochii negri și umflați și începe să vîneze mici insecte.

★

Cunoscutul naturalist suedez Linné, care a trăit în secolul al XVIII-lea, a descris în anul 1758 un număr de 17 specii de furnici. În zilele noastre știința a ajuns să cunoască 15 000 de specii ale acestei insecte.

★

Oile din Larzac (Franța) din laptele cărora se face brînza rochefort, nu beau niciodată apă. Crescătorii de oi consideră că din cauza apei se poate înrăutăți calitatea cărnii, iar lîna devine mai groasă. Iată de ce ei nu dau apă oilor. Acestea obțin apa necesară organismului lor din iarba pe care o mănîncă, iar iarba în regiunea amintită este destul de suculentă.

★

In timpul verii, pescărușul mediteranean mănîncă atîția fluturași de luncă cîți ar încăpea în 14 vagoane de cale ferată. Foloase la fel de însemnate aduc ei și în lupta cu gîndacii și rozătoarele : în timpul unei veri ei distrug aproape un milion de gîndaci ai cerealelor și jumătate de milion de țistari.

★

Grangurul își hrănește puii de aproape o sută de ori pe zi. Drept hrană, cel mai adesea el folosește omizile păroase pe care nu le mănîncă alte păsări. In acest fel, grangurul nimicește în timpul verii un număr uriaș de cei mai aprigi dușmani ai pădurii.

Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii"

2012

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

cpsf.info

prelucrare & editor Costin Teo Graur

i.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacţiile Ştiinţă şi tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reuşit, cu multă dăruire, muncă şi cheltuială, aceşti entuziaşti.

Lor trebuie să le mulţumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecţie.

clandher
flash_gordon
evilgheorghe
krokodyliu
progressivefan3
car_deva
coollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
fizikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email şi reparăm greşeala)

Preţul 1 leu

• IANUARIE 1966

41007